

Samen leren van complexe casuïstiek op de Expertteamdag

De Expertteamdag op 27 juni bood een mooi programma rondom het leren van complexe casuïstiek. Ruim 60 expertteamleden kwamen bij elkaar in Utrecht om workshops te volgen en afspraken te maken om nog meer van elkaar te leren. In de ochtend vertelden verschillende sprekers over hun visie op leren.

Samen leren doen wat werkt

Anita Kraak van het NJi zette uiteen waarom we moeten leren leren. In de complexiteit van de jeugdhulp, waarin gezinnen niet de hulp krijgen die aansluit bij hun leven, we te vaak escaleren, institutionaliseren en medicaliseren moeten we gaan van klassiek mechanisch implementeren naar transformerend leren. Er zijn drie vormen van leren: single loop: volgen we de regels en procedures goed? Double loop: doen we de goede dingen? En triple loop: hoe bepalen we of we de goede dingen aan het doen zijn? Door triple loop learning worden de uitkomsten steeds beter voor jeugdigen.

Elementen van systemisch leren van casuïstiek

De jeugdsector in Nederland vraagt om leren, registreren, monitoring en verantwoording, volgens bestuurskundige Jan-Kees Helderman van de Radboud Universiteit. Op die manier voorkomen we situationele willekeur zoveel mogelijk. Voor het systemisch leren van casuïstiek via diagnostische monitoring zijn deze elementen van belang:

- Bij elkaar brengen van gefragmenteerde kennis
- Leren van kennis van anderen
- Goede en minder goede praktijken van elkaar onderscheiden
- Aanpassen van wet- en regelgeving

Leren samen met ouders

Marika Serra van Accare, Jeugd-GGZ vertelde onder meer over hoe zij hebben geleerd van dialogotafels, leren met ouders en Ketenbreed Leren. De geleerde lessen zijn onder meer:

- Samen met ouders geeft een ander gesprek dan alleen met professionals
- Kies voor een duidelijke methodiek van 'casus bespreken'
- Besteed aandacht aan vertalen en verspreiden van geleerde lessen
- Zorg voor goede registratie

Anders denken, anders werken

Ingrid Claassen en Eefje Klijberg van OPaZ, kijken naar de complexe zorgvraag. Wat is dat nu eigenlijk? Het is een situatie waarin zorg moeilijk te organiseren is. Het complexe zit in de koppeling tussen de leefwereld van de jeugdige en de systeemwereld van zorgverlener en financier, niet per se bij de jeugdige of het gezin. Wat helpt? Echt luisteren, verantwoordelijkheden nemen en delen, soms buiten de lijntjes kleuren. Om te leren van casuïstiek moet je het niet alleen per casus bekijken maar ook de samenhang en de rode draad eruit halen, zodat we daarvan kunnen leren.

Maak goede afspraken bij het leren van complexe casuïstiek

Een goede aanpak en duidelijke afspraken zijn van groot belang bij het analyseren en leren van complexe casuïstiek. Hieraan heeft Significant gewerkt bij het analyseren van de casuïstiek die bij het Ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd binnenkomt. Uit eerste resultaten is gebleken dat er vaak geen passend (verblijfs)aanbod is, geen vervolgzorg is, er wachtlijsten zijn en problematiek rondom 18-/18+. Van het OZJ vraagt het de volgende acties: nieuwe lijntjes leggen tussen partijen, aanspreken gemeenten en aanbieders, bemiddelen, whole system in the room (laten) organiseren, en meedenken en adviseren.

Tijdens de Expertteamdag werden er verschillende workshops gevolgd. Van een tweetal workshops lees je hier meer over de opbrengst van de workshops.

Leren van casuïstiek: hoe doe je dat?

Gieke Buur gaf de workshop 'Leren van casuïstiek: hoe doe je dat?'. Tijdens de workshop bespraken expertteamleden hoe zij hun team organiseerden, wie er aan tafel kwamen, welke methoden ze inzetten. Het werd duidelijk dat de expertteams allemaal anders te werk gaan, en er verschillend uitzien. Maar ze werken allemaal vanuit de bedoeling en domeinoverstijgend om de beste hulp te kunnen bieden.

Een vraag die daarbij naar voren kwam was: Hoe kunnen wij leren van elkaar? Maak de verbinding! Bel elkaar op, ga bij elkaar op bezoek en kijk naar wat werkt en wat niet werkt.

Wat leer je van het Regionaal Zorglandschap?

In de workshop 'Wat leer je van het Regionaal Zorglandschap?' van Anne Willems en Lucretia Fronen, werden voorbeelden besproken waarin signalen uit het expertteam zijn opgepakt om ander aanbod in te kopen in de regio. Hier wordt dus ook zeker van de casus geleerd. Soms zijn hele praktische oplossingen, zoals woonruimte, financiën of oppas voldoende om gezinnen weer draagkracht te bieden. Deelnemers hebben veel aan de tips van elkaar en het uitwisselen van ervaringen in het land.

Ook bespraken ze het wel of niet uitnodigen van de jongere/ouders bij de bespreking van de casus. Het blijkt dat het aan tafel hebben van de betrokkenen veel voordelen heeft bij het komen tot gedragen oplossingen. Ook werden er andere oplossingen aangedragen dan de professionals hadden bedacht. Soms wordt de keuze gemaakt om dit niet te doen omdat er al een MDO heeft plaatsgevonden waarbij de jongere en zijn ouders aan tafel zitten. De expertteamleden pleiten er in deze workshop om veel meer ervaringsdeskundigheid in te zetten bij de toegang en ook toe te voegen aan de expertteams. Dit verlaagt de drempel en houdt de focus op 'normaliseren'. Daarbij is het belangrijk dat er in de expertteams out of the box gedacht wordt waardoor je doorbraken kunt creëren.

Expertteams als vliegwiel voor leren en transformeren

Het ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd zet zich in voor goede casuïstiekafhandeling in de 42 jeugdregio's. Casuïstiek die bij landelijke organisaties wordt gemeld, willen we voorzien van een goede oplossing samen met het regionale expertteam. Daar waar het expertteam ondersteuning nodig heeft, kan de landelijk ambassadeur (Gieke Buur) worden gevraagd om mee te kijken naar de doorontwikkeling van de eigen functionaliteit. Van de casuïstiek die bij het ondersteuningsteam binnenkomt willen we leren en de leerinzichten teruggeven aan de jeugdregio's die het betreft. Zo worden de expertteams niet alleen steeds beter in het oppakken van complexe casuïstiek, maar worden zij ook vliegwiel in het leren en transformeren van de jeugdhulp.

Save the Date

Op 26 november is de terugkomdag, en gaan we kijken hoe ver we zijn gekomen met de opbrengst van deze mooie Expertteamdag. Heb je suggesties en ideeën? Mail deze naar Gieke: gieke.buur@vng.nl.